

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Geo. Lulchak, President.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ХОЧУТЬ ГОЛОДОМ ПРИМУСИТИ МАЙ-НЕРІВ ПІДДАТИСЯ.

Після закінчення генерального страйку в Великій Британії, майнери по-новому борються самі за себе і за робітників інших країн. Повернувшись до роботи, вони створили на страйку. Лідери генеральної трейд-юніонної ради і Парті Праці доклали всіх старань, щоб генеральний страйк відкрити без ніякого забезпечення старої платні й годин праці майнерам зі сторони властивих або урядів.

Без ніякого натиску зі сторони робітників, без ніяких поважних причин прийшли трейд-юніонні лідери до Балдіна і по-любимому сказали: "Ми відписали генеральний страйк без ніяких умов". І на тому все скінчилося. Ні, на тому не скінчилося. Ті самі робітничі лідери підписали ще з компаніями умови, що в майбутньому вони без угоди компаній не будуть викликати генерального страйку.

Так реакційні, плаксиві (Томас) трейд-юніонні лідери ардали майнерів. Відкрити генеральний страйк навіть не повідомивши провінційної майнерської федерації про це, що вони роблять.

Англійські майнери тепер борються самі. Тяжко їм тепер приходится боротися. В їх хаті загладився голод, а в грудах хліба, болюча обіда проти тих, що самі їх зашили на собі бою.

Консервативний уряд Балдіна, що обіцяв, крім зуби, допомогти залатати майнерський страйк, тепер цілковито відмовляється від посередництва. Він отворто став на бік властивих компаній і видав розпорядження про обмеження викання вугля і в той спосіб проголосив майнерів в стані облоги. В телеграмі так і так отворто й говориться, що робітники не мають права, щоб не допустити населення до голоду на паливо скорше, ніж серед майнерів почнеться дійсний голод на средства покорми.

Ось вам й демократія. Бережіть паливо, щоб позбавити хліба 1,200,000 майнерів та їх родин, іншими словами — позбавити хліба около 5,000,000 населення для забезпечення зисків капіталістам.

Англійським майнерам тепер вже нема що сподіватися на допомогу тих, що відішли з полі бою. Ті вже назад не вернуться. Компанії та державні лідери мають вже їх в своїх руках. Лишається майнерам поклатися на матеріальну допомогу міжнародного робітництва, а найбільше на власні сили і відважність. Англійські майнери не раз вже зводили загальну боротьбу з своїми виснажувачами. З ними вони борються й нині в найтяжчих умовах. Тому робітництво цієї країни по-ново поспішає з матеріальною допомогою англійським майнерам.

КОГО ЗА ЦЕ ТРЕБА СУДИТИ?

Американські газети подають, що американський суд судив і карав родичів за брутальне поводження з дитиною.

Справа мала ось як: мати чотирнадцятирічного хлопчика і її чоловік (хлопчик був від першого чоловіка) працювали щодня по 12 годин. Хлопчика на день посилали доми прийняти по чотирнадцятигодинному пильовому на підлозі. Тут же ставили йому їду й дров котити, щоб він чим бавився.

Отже вони ставали перед судом за недогляд дитини. На суді обоє заявили, що працюють по 12 годин день не могли заробити стільки, щоб навести до дитини баню.

Артур Брісбен, співробітник Грестонських газет, подаючи це, зазначає, що ніхто не судить тих чоловіків, які за 12 годин праці платять людям стільки, що ті не є в силі з той платні вижити.

РОБІТНИЧА АРИСТОКРАТІЯ.

Америка слава не тільки міліонерами, але й робітничою аристократією. Про ту робітничу аристократію і її значення, як оборонної інтереси американських капіталістів та цілої капіталістичної системи, читачі довідуються з дальшого тити докладу тов. Зіновєва, який ми містимо в "У.Р.В."

В Шікаго, наприклад, юніа мулярів-будівельників знову підписала контракт на рік за платню по \$1.50 на годину. Кожний муляр, що працює 8 годин, заробляє \$12 доларів на день, а за 10 годин — 15 доларів.

Але мулярі ще не ведуть перед. 6 робітників деяких фахів, що заробляють більше. І нехай же робітники, що заробляють по 30 чи 35 центів на годину, страйкують і вимагають попертя тих юніа; члени яких заробляють по \$1.50 на годину — чи достануть вони від них більше?

Не достануть. Тим більше не достануть робітничі маси попертя від тих аристократичних верхів робітництва тоді, коли вони стануть до боротьби за повалення системи вишкоу.

Тому то Американська Федерація Праці, яка опирається на таких юніа робітничої аристократії, так завзято воює проти комуністів, проти всяких проявів радикалізму серед робітництва, тому то вона є таким завзятым оборонцем американського капіталу.

Американські капіталісти зуміли абодувати собі надійну охорону з радів самих робітників. Вони створили в Америці упривілейовану робітничу касту з платню по \$1.50 і до \$2.00 на годину, та кинути і тета страшного вишкоу робітничу масу, ось хоч би тити тієї заганованої родини, що працюючи по 12 годин на день — не має чим заплатити няньки для дитини.

БРЕХНЯ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ПОПІВ ПРОТИ УКР. РОБІТНИКІВ.

Греко-католицькі попи в Вест Торонто і Коністон набували пера місцевою владою, що в побудованих у тих місцевостях Українських Робітничих Домах вчать в диточих школах "більшовизму", "вільної любові", "проти-божної доктрини", що Т-во Український Робітничо-Фармерський Дім є більшовицько-комуністичною організацією і на цій підставі в своїх петиціях просили, щоб не дати згаданім Українським Робітничим Домам "лайсенсів" на публічне вживання їхніх саль. Консервативні представники місцевої влади дали послух брехні українських греко-католицьких попів і "лайсенсів" відмовили. Заразом Українських Робітничих Домів не дано змоги висунути цю попівську брехню, бо вони й не надіялися, що хто небудь буде робити подібні заходи проти видання ім "лайсенсів", а ще менше сподівалися вони, що попи пустяться на таку брехню.

Коли стало відомо, що й по якій причині відмовлено "лайсенсу" Українському Робітничому Домові в Вест Торонто, цей справою зацікавилися то-рейські робітничі організації, особливо Канадська Робітничо-Оборонча Ліга і "Трейдс енд Лейбор Каніс"т. Знаючи, що робітничі організації, Відділові ТУРФДім в Вест Торонто, винесено кривду, згадані організації взяли до справи з Радою Поліційних Комісіонерів міста Торонто і заважили їхнім старанням відбулося в четвер, 13. травня ч. р. поновне переслухання цієї справи на засіданні тоїж Ради.

Справа цієї очевидної дискримінації проти Відділу ТУРФДім в Вест Торонто тимчасом стала досить широко відомою і на допомогу цій нашій організації зголосилися не тільки робітничі організації, але й представники інших громадянських та церковних організацій, що симпатизують з робітничим рухом. Зараз відділу ТУРФДім в Вест Торонто зібрав на свою петицію поперх сотні підписів англійських і інших бізнесменів, лікарів та інших професіоналів, що мають свої підприємства або мешкають при вулиці Ройс, де побудований Український Робітничий Дім, та разом з тою петицією явилася в міському будинку велика делегация, а склад якої входили представники робітничих організацій, представники "Гом енд Скул Каніс"т, протестантські священники, Бленд, др. Касвел, Дж. Фергюсон і Дж. Мак-Кей, а також споре число членів і членкинь відділу ТУРФДім.

В делегации, яку зорганізував греко-католицький поп Сарматюк, при допомозі головного поліційного інспектора з Вест Торонто, проти відділу ТУРФДім, були католицькі і пресвітеріанські священники, представник "Кивоніс Клоб" і якіс греко-католицький бізнесмен. Обом сторонам було дано все го по п'ять мінут для складення їхніх заяв. Від імені делегации за відділ ТУРФДім виступив речником т. Дж. Симпсон та представив, що ТУРФДім є заінкорпорованою на цілу доміну культурно-освітньою, не-політичною і несектанською організацією, яка має багато будинків у всіх провінціях Канади, в яких без перешкод провадять дуже корисну працю, тому й не має причин, через які мало-б відмовити її відділові в Вест Торонто "лайсенсу" на публічне вживання саль. Він вияснив, що організація може й так правдати свою працю, вести школу, хор, оркестри, а "лайсенс" потрібний для того, щоб можна було брати вступ за тикетами, коли грають представлення або дають концерти. Він пропонував підручники, що їх вживається в диточій школі в У.Р.Д., заявляючи, що такого не вимагається від жадної іншої організації, яка вносить апликацію на "лайсенс".

За делегацию попа Сарматю-

ка промовляв адвокат Монро Андерсон, який заявив, що говорить за Сарматюка і від його імені. Сарматюк час від часу підшпитував йому додаткові інформації. Через те за все, що сказав адвокат Андерсон, відповідальним є поп Сарматюк, його інформатор. Як-ж аргументи пропонував Сарматюк за посередництвом свого адвоката проти видання "лайсенсу" Українському Робітничому Домові в Вест Торонто.

Сарматюків адвокат показав другу читанку народної школи, видану, згідно передруківану зі старокраєвого видання у Вінніпегу, а також другу читанку, видану в Нью Йорку, та став порівнювати деякі ті самі уступи в обох читанках, виявляючи, що в одній з них є згадки про Бога, а в другій ці згадки пропущено. Він не міг показати що небудь такого у тій "грішній читанці", що було-б звернено проти Бога. Коли-ж до того звернено йому увагу, що такої читанки, не вважаючи на те, що в ній є, в диточій школі У.Р.Д. в Вест Торонто зовсім не вживається, тоді він всім на диво став нападати і обкидати брехнею підписаного під цим дописом (Попович). Він став казати, що ціла суть справи в тому, що до Торонто приїхав "небезпечний більшовицький" Попович, "якого прогнали (дослівно — out-lawed) з Вінніпегу і він туди не може ніколи назад повернутися", а він тут став "секретарем-скарбником Комуністичної Парті Канади", отже розходиться за те, щоб йому не дали спроби показати небезпечний доктрини. Коли він сказав, що Поповича немає в саль, я на що брехню і на здивування мого заяву. До того ж відтак опрочкував брехню попа Сарматюка, переповідав його адвокат, відносно "прогнання" мене з Вінніпегу та мого милого становища як "секретаря-скарбника КПК", писмом до Ради Поліційних Комісіонерів. Збентежений адвокат попа Сарматюка став відтак говорити, що в Українських Робітничих Домах навчається дітей "вільної любові", "більшовизму" і т. ин.

Після того короткого переслухання делегация вийшла, а про вирішення справи повідомлено доперва в кілька днів пізніше. Рішення з минулого разу не змінене. Брехня ще раз на деякий час побідила. Але не на завжди. Трейдс енд Лейбор Каніс"т, довідавшись про це вирішення, постановив даліше добиватися належного відділові ТУРФДім в Вест Торонто права. Всі старання буде пороблено, щоб до дискримінації проти відділу ТУРФДім в Вест Торонто і Коністон, підставою для якої послужила брехня греко-католицьких попів, усу-нути. Нюкино, вона виявляє зразкову "справедливість", за-стосовувану буржуазною владою супроти робітничих організацій, а також знамениту брехливість українських греко-католицьких "слуг божих" у вище згадуваних місцевостях.

Не від речі було-б, як-би пре-освященний єпископ Будка прилюдно вияснив, чи це за його наказом або одобренням, згадані греко-католицькі попи провадять оцю кампанію брехні проти диточих шкіл, пооди-ноких членів і загальної культу-рно-освітньої діяльності ТУРФДім? Єпископ Будка знає, які школьні підручники для народних шкіл існують в українській мові та яких вжи-вається в українських диточих школах так ТУРФДім, як і інші. Єпископ Будка прекрасно знає, що мене ніяким чином з Вінніпегу не прогнано. Я не тільки можу, але надіюсь по-вернути це до Вінніпегу, коли лише щось буде потрібно. Чи не міг-би єпископ Будка, що має юрисдикцію над тутешні-ми греко-католицькими свя-щенниками, пояснити, чи тим

священникам дозволено брехати? Чи греко-католицька церква і сам єпископ Будка одо-брють цю брехню? Чи годиться присвячувати великодіні проповіді нападам на пооди-ноких людей, що не мають ні-чого спільного з церковними справами і в них зовсім не вмі-шуються, як це зробив поп Сар-матюк, нападаючи на мене і мою дружину? Чи такі йому були дані інструкції на Вели-день? Чи поп Сарматюк, що так багато говорить про "віль-ну любов", сам законно оже-ненний? Чи з наказу церковної влади він вислуговується полі-цій інформаціями проти укра-їнських робітників.

М. Попович.

Торонто, 24. травня 1926.

Все це, кажу, вимагає при-людного вияснення, менше для таких грішників як я, але біль-ше для самих таки вірних гре-ко-католицької церкви, для че-сних і справедливих греко-ка-толицьких робітників та фар-мерів. Діти багатьох із них хо-дять до диточих шкіл ТУРФДім вчитися читати й писати по у-країнськи, співати й грати і во-ни знають, що у вище вказаних випадках воюють брехнею проти ТУРФДім і ця брехня буде мститися на тих, що за-мість служити своєму Богові правдою, служать кому иншо-му брехнею.

М. Попович.

Торонто, 24. травня 1926.

Компартія Канади про генераль-ний страйк в Англії.

(Продовження.)

Генеральний страйк був знаме-нитим маніфестацією.

Однак генеральний страйк був сам по собі знаменитим маніфестацією солідарності робітничої класи. Генеральний страйк не закін. Завели правор-крий, конституціоналісти, реформісти, парламентаристи й ті, що вірять у класове співро-бітництво. Так до того, як вони осталися на чолі масового руху робітників, той рух ніколи не зможе поведи дійсною бо-ротьби проти капіталізму й за соціалізм. Був час, що менше-вики, керексисти, мекдоналди-сти змогли перетягнути на свій бік навіть Ради, вони змогли перевернути Ради в органи для співробітництва з російським імперським капіталізмом. О-скільки більше вони можуть перетягнути на свій бік такий рух, як генеральний страйк, Мертва рука соціал-демокра-тів була на цьому страйку так-само, як вона дається відчужа-ти на кожній робітничій інсти-туції й кожному робітничому русі: трейд-юніах, партіях праці, кооперативах, пресових страйках, парламентарній акції і т. д. І причиною їх саботажу боротьби робітничої класи є це, що-так звані "соціалісти" й лейбористи, трейд-юніонні бю-рократи не вірять у класову боротьбу й не ведуть її. Вони заперечують класову боротьбу й коли вона помімо того ви-бухне, вони роблять заходи, щоб її саботувати. Однак не-лише Томаси й Клайси розди-рають робітничий рух. Зі всьо-го, що ми дотепер бачили, цен-тристи, ті, що хитаються, люди в ролі Свейлса, Порселла й Ти-леса, в часі кризи ідуть такою правдою. Вони особливо го-лосно були піднести свої голо-си проти вчинку ради. Вони од-обробили резолюції скарбни-ської трейд-юніонної конвенції, які виразно заявляли, що Трейд-Юніонному Конгресові поручено вести боротьбу за повалення капіталізму. Після цього генерального страйку провінники будуть приневоль-но заняти гостріше, менше до-значне становище або з прави-ми або з лівими.

Генеральний страйк може бу-ти зброєю за визволення.

Найбільшою можливою по-милкою, яку можуть тепер зро-бити робітники, це прийняти

позицію Рамсея МекДоналда, що генеральний страйк є ко-рисний лише як додаткова зброя, щоб допомогти робіт-ничим парламентарістам. Ге-неральний страйк є найбільшою історичною ваги для робітничої класи. Було задемонстровано, що генеральний страйк є прак-тичний і можливий, що робіт-ники можуть бути змобілізова-ні як велика й дисциплінована армія проти капіталізму, якщо цього потрібно. Було задемо-нстровано, що дійсна сила ро-бітників лежить поза парламен-том і в масовій акції. Генераль-ний страйк під відповідним про-водом може не лише зроби-ти вивоз капіталістичний си-стем над питанням платні й годин праці, але й бути почат-ком повалення системи платні.

Не можна зменшувати того цінного історичного досвіду. Парламентарна фракція Парті Праці є лише тінию в порівнан-ню до цієї демонстрації солід-дарності. Так званий робітничий уряд МекДоналда був по-рівнюваний лише з парадним ка-піталістом. Не треба забувати, що коли так званий робітничий уряд був при владі, він грозив ужиттям військових за-конів проти докових робітни-ків і підкосив страйк робітни-ків на підземних залізницях та вважали старався "держати в ру-сіх конечні обслузи й охорони-ти суспільність" так само, як і уряд Балдіна. І тут є явним, чому праве крило зрадило страйк. Вони не хотіли, щоб генеральний страйк відніс по-биду над урядом, який оклей-мив його "неконституційним", бо це було-б підкопало цілу їх соціал-демократичну опози-цію і було-б далі поведло робіт-ників по шляху уживання при-мої акції для повалення капі-талізму з його "парламентар-ною демократією", "конститу-ційністю", і т. д. Це доказує стаття, яку написав сам Рамсей МекДоналд після того, як май-нери відірали субсидію від у-ряду Балдіна рік тому назад. Він тоді писав (ноябрьська "Nation" з 26. серпня): "Так отже мир, що вартував майже всяку ціну, був куплений за-ризиковно високу ціну й за-монету, що якби пустити її в загальний обіг, зруйнує держа-ву". Щоб недопустити до ро-бітничої революції, МекДоналд готовий розбити всякий страйк.

(Кінець буде.)

ВІМІТАЄМО СТАРЕ СМІТТЯ.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Рад. України.)

Через великі труднощі, що їх доводилося поборювати ра-дянській владі від самого по-чатку існування, не було часу та можливості звертати увагу на всякі дрібниці.

В першу чергу вся увага й е-нергія молодого радянського вла-ди була звернена на великі тру-дності й небезпеки, які треба було усунути, бо інакше вони грозили задушенням радян-ської влади, знищенням всіх здобутків пролетарської рево-люції.

Більшою, внутрішній й між-народний контрреволюція, бан-дизм, страшний голод, епі-демія, цілковита руїна проми-

словости й хліборобства — це ті найголовніші перешкоди та небезпеки, що їх радянська влада мусіла впершу чергу по-бороти, щоб забезпечити своє існування та дальший роз-виток революції.

Зовсім зрозуміло, що вико-нучи такі важні завдання, ра-дянська влада не мала можли-вості уділяти увагу менш важ-ливим справам. Через те ми ма-ємо ще й по сьогоднішній день багато всяких справ, що давно пора було їх вирішити. І тільки в останні часи радян-ська влада має вже можливість зайнятися цими справами.

Найкращий приклад ми має-

мо хоч би в цьому факті, що велике промислове місто цен-тральної України аж до 9-го року існування радянської вла-ди задержало стару свою наз-ву в честь московської царни Катерини, що була одним з найлютіших ворогів україн-ського люду. Це місто Катери-нослав.

Не можна було в перші роки революції займатися такими справами, як переіменування міста, коли кругом кипіла гро-мадянська війна, гуляв банди-тизм, немилосердно косив жит-тя голод. Та все це проминуло, зі всім радянська влада спра-вилася, тепер прийшла пора й на другу роботу. Радянська влада зміцніла, економіка кра-їни піднялася, вороги віддали свою заслужену порцію й при-сіли — значить можна заняти-ся й другорядними справами. Коли вже побудована нова ха-та, то зараз можна й вимітати з неї всяку гідоту, всяке сміт-тя.

— Доволі! — сказав і 3-й округовий з'їзд рад робітни-ків, селянських та червоноар-мійських депутатів Катерино-славщини.

— Доволі славити царницю Катерину! Від сьогодні наше місто буде називатися Дніпро-петровськ!

Це в честь голови централ-ного радянського уряду Укра-їни і голови Центрального Ви-конавчого Комітету Радянсько-го Союзу — в честь Григорія Івановича Петровського, що працював робітником на заво-дах цього-ж Катеринослава ще до царських часів.

Гучно виніс цю постанову о-круговий з'їзд рад тов. Пе-тровського, що був на цьому з'їзді, делегати на руках носи-ли.

Постанова є. Ще тільки за-твердити її центральний радян-ський уряд і всіх мап зникне старе місто Катеринослав, а місце його займе місто Дніпро-петровськ.

4 V. 1926 p.

Ів. Ткачук.

КОЛЮЧКИ.

Торонтоном:

Питаєте, чи не чули ми, де подівся Сичинський?

Ми вже писали, що не знае-мо. Може поїхав на похорон до Петлюри?

Котись Христос перетворив в Кані Галилейській воду в ви-но.

А шойворські чудотворці пе-ретворили шампанське вино в "джинджер-ейл". Зробили во-ни це так:

Налили у ванну шампансь-кого вина, посадили в те вино го-лоу сімйайчійтійно дівчину, стали в ряд, підходили до ва-ни, дівчина зачерпувала ім ви-на, в якому купалася, а вони пили.

Колі-ж покланюю їх перед суд, то вони сказали, що після того, як дівчина скупалася, шампанське перетворилося в "джинджер-ейл".

Судив їх суд не за те, що ку-палася гола дівчина в вині, а за порушення прогрібіції.

Одна парижська артистка краще придумала. Вона що ранку замовляла собі ванну молока, купалася в нєму, а по-тім приздив чоловік, що роз-возить молоко, розливав те молоко знову у фляшки й роз-возив споживачам.

Хоч цю справу викрили, то не тільки не подали її перед суд, але навіть імені артистки не опублікували.

По демократичному.

Шведський наслідник пре-стола Густавус Адольфус при-їхав до Нью Йорку зі своєю жі-ною вивчати важні державні діла: "беіс-бол" і "чарлстон". "Чарлстон" — це танець. Коли його танцюють, то коліда во-гонь крешуть.

Видно, що для майбутніх ко-ролів розуму не треба, а лише — жваві коліна, щоб на випа-док важних подій втікати від тронів.

Куркуленко.